

‘Een rijke geschiedenis’

De gemeente Gilze en Rijen heet u van harte welkom op het ommetje Klein Heike. Gilze heeft alles wat voor recreanten en toeristen de moeite waard is: sportieve evenementen en activiteiten, culturele uitstapjes, prettige verblijfsaccommodaties, gezellige horeca en nog veel meer. Het startpunt van dit ommetje is Eetcafé D'n Brooy; hier is parkeergelegenheid. In deze folder vindt u de kaart en informatie over bezienswaardigheden langs de route. Ook in Gilze: ommetje Leemkuilen.

Waar komen de namen Gilze en Klein Heike vandaan?

Gilze is één van de oudste plaatsen in 'het land van Breda'. Het is ontstaan uit het domeinakkerdorp dat 'Villa Gillesa cum appendiciis' werd genoemd. Dit domein zou door Hereswind van Strijen, rond 992 aan de abdij van Thorn geschonken zijn. Tegen het einde van de 18e eeuw werden de abdij van Thorn en alle andere kloosters door de Franse bezetter opgeheven. Het domein kwam in handen van de staat: de Bataafse Republiek. De naam Klein Heike maakt duidelijk dat dit oorspronkelijk bos- en heidegebied was.

1 D'n Brooy

De naam van dit eetcafé verwijst naar een voormalige eigenaar. Het café stamt uit 1913 en is een bekende pleisterplaats tussen Gilze en Chaam.

Eetcafé D'n Brooy.

1

Aandachtspunten voor de wandelaar

- routepaaltjes markeren de route. Het onderbordje geeft de naam van het ommetje aan;
- uitgezonderd de openbare wegen zijn de ommetjes alleen toegankelijk voor wandelaars tussen zonsopkomst en -ondergang;
- dit ommetje gaat over particulier terrein (het voetpad 'De Hondskoije'). Dit is niet toegankelijk voor honden;
- laat gewassen, vee en andere dieren met rust, voeder dieren niet en laat geen hekken open staan.

De Langereit.

2

NLGR Natuur- en Landschapsvereniging
Gilze en Rijen

GEMEENTE Gilze en Rijen

Heemkring Molenheide

© 2019 Het ommetje Klein Heike is gerealiseerd in samenwerking met de gemeente Gilze en Rijen, Natuur- en Landschapsvereniging Gilze en Rijen (NLGR) en Heemkring Molenheide. Foto's historie: Heemkring Molenheide / Frans Seelen. Overige foto's: Fotodesign Peggy. Vormgeving: Ouweland Ontwerp.

www.natuurlijkgilzerijen.nl

f [natuurlijkgilzerijen](https://www.facebook.com/natuurlijkgilzerijen)

5,1 km

Ommetje Klein Heike

Ommetje Klein Heike

5,1 km

2 De Langereit

Het kerkdorp Gilze heeft een krans van buurtschappen om zich heen. De Langereit is daar een prachtig voorbeeld van. De naam Langereit komt al voor in het cijnsboek van 1456. Reit of rijt is een zeer oude naam voor een kleine, natuurlijke waterloop. Langereit betekent dus letterlijk: lange waterloop. Enkele voormalige boerenhoeven daar stammen uit het begin van de 18e eeuw. Westelijk van de buurtschap ligt een groot boscomplex met o.a. het Prinsenbos. Deze bossen zijn in oorsprong aangeplant voor houtwinning en de jacht. Nu vormen ze een prachtig natuurgebied.

3 Prinsenbosch

Het Prinsenbosch ligt ingeklemd tussen het St. Annabos en de Chaamse bossen. Het was, in een ver verleden, in het bezit van de heer van Breda. Verscholen in de rand van dit bos begon de Duitse bezetter in het voorjaar van 1941 met de bouw van een groot aantal legeringsgebouwen in de vorm van landhuizen. Na de oorlog zijn deze gebouwen overgegaan naar de Koninklijke Luchtmacht. In 1993 is op het voormalige luchtmachtterrein het Asielzoekerscentrum Gilze gevestigd. Het is nog steeds één van de grotere opvanglocaties in Nederland.

4 Wouwer Lei (Wouwerbeek)

De Wouwer Lei is hier opgesloten in het strakke keurslijf van een waterloop naast de weg. De oorspronkelijke Wouwer Lei (topografische kaart uit 1868) is er amper in te herkennen. Een wouwer is een visvijver. De heer van Breda had hier in de buurt een paar wouwers. Deze vijvers bezorgden hem vis voor zijn keuken. In de jaren vijftig van de vorige eeuw zaten in de toenmalige beek nog volop modderkruipers en stekelbaarsjes. De loop voert het water naar de Mark in Breda, waarna hij uiteindelijk in het Volkerak terecht komt. Vroeger kon het afvoeren van water niet snel genoeg

gebeuren. Nu probeert men het water met behulp van stuwen juist zo lang mogelijk in het gebied te houden.

5 De Fruitboogerd

Deze kweker van fruitbomen en kleinfruit is gespecialiseerd in de kweek van oudhollandse rassen zoals 'de Glorie van Holland'. De kwekerij ligt aan de de Hoogstraat. De oorspronkelijke zandbaan is door de Duitse bezetter in 1941 verhard en speelde een belangrijke rol bij het vervoer tussen het legerkamp en de vliegbasis.

6 De Oude Schouten Hofstad

De Oude Schouten Hofstad is een langgevelboerderij. Een cultuurhistorische hoeve met schuur, schop en karschop, akkers met oude gewassen, bloemenborders, houtwallen en waterpoel. De geschiedenis van het erf gaat terug tot voor 1450.

7 Ruilverkaveling

De grote ruilverkaveling, die in 1966 van start ging, heeft dit gebied ingrijpend veranderd. Deze ruilverkaveling diende vooral de verbetering van de agrarische bedrijfsvoering.

